



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudkyně Pavly Klusáčkové a soudce Vadima Hlavatého ve věci

žalobce:

T.M.,

se sídlem xxx

zastoupený Mgr. Janem Boučkem, advokátem

se sídlem Praha 1, Národní 16

proti

žalovanému:

Česká advokátní komora

se sídlem Praha 1, Opatovická 4

o žalobě proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu České advokátní komory ze dne 19. 1. 2018, č. j. K 89/2014,

takto:

- I. Rozhodnutí odvolacího kárného senátu České advokátní komory ze dne 19. 1. 2018, č. j. K 89/2014, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů řízení 11 228 Kč, a to do rukou zástupce žalobce Mgr. Jana Boučka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým odvolací kárný senát České advokátní komory (dále jen „žalovaný“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory (dále jen

„prvostupňový orgán“) ze dne 8. 9. 2017, sp. zn. K 89/2014. Uvedené rozhodnutí žalobce napadal v části, kterou bylo shledáno, že se žalobce dopustil kárného provinění tím, že:

- 1) v době od 1. 10. 2015 do 30. 4. 2016 v kauzách svých klientů společností A.s.r.o. a D.s.r.o. ustanovil svým zástupcem svého zaměstnance JUDr. K. M., jehož pověřil prováděním úkonů právní pomoci, a to mimo jiné jednáním s právním zástupcem protistran uvedených společností advokátem Mgr. M. L., ačkoliv JUDr. K. M. byl rozhodnutím České advokátní komory (dále jen „ČAK“) ke dni 1. 10. 2014 vyškrtnut ze seznamu advokátů na základě vlastní žádosti (§ 7b odst. 1 písm. g) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, (dále jen „zákon o advokacii“) podané dne 4. 9. 2014 poté, co proti němu bylo dne 6. 6. 2014 zahájeno kárné řízení (§ 33 odst. 1 zákon o advokacii) vedené u kárné komise ČAK pod č. j. K 44/2014, a takového zaměstnance nesmí ustanovit svým zástupcem po dobu pěti let ode dne jeho vyškrtnutí ze seznamu advokátů,
- 2) ačkoliv mu jako žalovanému v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu pod sp. zn. 25 C 385/2012 byla rozsudkem pro zmeškání ze dne 21. 1. 2015, č. j. 25 C 385/2012-69 ve znění rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 2. 2016, č. j. 21 Co 14/2016-129 ve znění opravného usnesení ze dne 16. 2. 2016, č. j. 21 Co 14/2016-131 uložena povinnost zaplatit J. V. částku 499 060 Kč s příslušenstvím a nahradit mu náklady řízení před soudem prvního stupně ve výši 60 897 Kč a náklady odvolacího řízení ve výši 12 826 Kč, to vše do 3 dnů od právní moci rozsudku a věc byla pravomocně ukončena dne 7. 3. 2016, soudem uložené povinnosti nejméně do 6. 9. 2016 nesplnil, a to ani částečně, v důsledku čehož je J. V. nucen domáhat se jejich splnění v exekučním řízení vedeném u EÚ Frýdek Místek, soudní exekutor JUDr. J. T., LL. M., pod č. j. xxx/16,

tedy

ad 1)

při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržoval pravidla profesionální etiky ukládající mu:

- povinnost všeobecně poctivým, česným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu,
- povinnost neustanovit svým zástupcem při jakémkoliv úkonu právní pomoc svého zaměstnance, který byl vyškrtnut ze seznamu advokátů na základě vlastní žádosti, kterou podal poté, co proti němu bylo zahájeno kárné řízení, a to po dobu pěti let ode dne vyškrtnutí ze seznamu advokátů,

ad 2)

při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržoval pravidla profesionální etiky ukládající mu:

- povinnost plnit převzaté závazky,

čímž

ad 1) porušil § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 etického kodexu a čl. 9a písm. e) usnesení představenstva ČAK č. 6/1998 Věstníku,

ad 2) porušil § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 2 etického kodexu.

Za to bylo žalobci podle § 32 odst. 3 písm. a) zákona o advokacii uloženo kárné opatření v podobě napomenutí. Zároveň byla žalobci uložena povinnost zaplatit ČAK částku 8 000 Kč jako náhradu nákladů kárného řízení.

II. Obsah žaloby

2. V podané žalobě žalobce namítal, že mu nebyla prokázána esenciální náležitost kárného provinění spočívající ve skutečnosti, že by věděl o tom, že by vůči JUDr. K. M. bylo zahájeno kárné řízení. V kárném řízení nebyl předložen důkaz o tom, že by ČAK jakýmkoliv způsobem zveřejnila informaci o zahájeném kárném řízení vůči JUDr. K. M., a tím umožnila žalobci, aby se s touto informací seznámil. Z výslechu JUDr. K. M. vyplynulo, že tento měl za to, že kárné řízení bylo zahájeno po lhůtě a že o tomto řízení věděl jen on a jeho právní zástupce, kdy sám tuto informaci žalobci nesdělil. Žalobce tak neměl legální možnost, jak se o kárné žalobě dozvědět.
3. Tvrdil, že se žalovaný nezabýval krucální otázkou, zda řízení proti JUDr. K. M. bylo vedeno zákonným způsobem, a to s ohledem na námitku, že kárné řízení bylo zahájeno po lhůtě. Pokud by žalovaný došel v rámci prokazování k závěru, že kárná žaloba byla podána po lhůtě, tak jakákoliv odpovědnost žalobce za provinění, které je mu kladeno za vinu, by nebyla legální a legitimní.
4. Namítal, že e-maily, které jsou základem žalobcova obvinění, nejsou úkony právní služby ve smyslu § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 77/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), (dále jen „advokátní tarif“), které by bylo možno podle této normy honorovat jako činnost advokáta. Obsah e-mailové komunikace žádným způsobem nezakládá žádná práva a povinnosti mezi stranami sporu. Z tohoto důvodu není možno hovořit o naplnění dalších ze znaků jednání, za která byl žalobce odsouzen.
5. Dle žalobce právní závěr o vině za skutek, týkající se exekuce vedené vůči jeho osobě, je právně vadný. Pokud se žalobce dopustil kárného provinění, pak při výkonu advokacie se tak stalo ve chvíli, kdy způsobil škodu svému klientovi, přičemž za toto nebyl kárně stíhán. Následná žaloba z titulu náhrady škody a nesplnění závazku založeného rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 25 C 385/2012, vymáhaným v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. xxx/16, již není porušením povinností advokáta při výkonu advokacie. S ohledem na čl. 79 odst. 3 Ústavy České republiky ve spojení s § 17 zákona o advokacii není možno, aby samosprávný předpis šel svou úpravou nad rámec zákona. Jestliže zákon uvádí, že se jím regulují povinnosti advokáta při výkonu advokacie, pak podzákonná norma nemůže jít svou úpravou nad zákonnou limitaci a tuto limitaci podstatným způsobem překračovat. Doplnil, že v demokratickém státu nelze připustit, aby samosprávná organizace monitorovala činnost svých členů mimo výkon advokacie a v rámci vrchnostenského rozhodování na ně aplikovala pravidla, která nemají s výkonem advokacie ničeho společného. Postup žalovaného není postupem zákonným, ale je ingerencí samosprávného orgánu do běžného života svého člena, a to bez souvislosti s výkonem advokacie.

III. Vyjádření k podané žalobě a související vyjádření

6. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.
7. Uvedl, že kárné orgány vycházely z prokázaných skutečností, z vědomosti o trestním stíhání zaměstnance (z výpovědi žalobce), z vyškrtnutí ze seznamu advokátů (veřejnost seznamu advokátů), z dlouhodobé známosti žalobce a jeho tehdejšího zaměstnance. Na základě toho přesvědčivě vyložily, že o kárném řízení žalobce vědět měl a mohl.
8. Dále žalovaný poukázal na to, že v čl. 9a písm. e) usnesení představenstva ČAK č. 6/1998 Věstníku, je zmíněno zahájení kárného řízení, nikoliv hodnocení tohoto zahájení, či průběh nebo výsledek. Průběhu a výsledku zabránil JUDr. K. M. žádostí o vyškrtnutí ze seznamu advokátů. Kárné řízení sp. zn. K 44/2014 je proto přerušeno podle § 12 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád (dále jen „advokátní kárný řád“).
9. Nesprávné je dle žalovaného tvrzení žalobce, že e-mailová korespondence není právní službou. Není totiž nutné, aby veškerá činnost při poskytování právní služby byla tarifním úkonem.

10. K výroku ve věci týkající se exekuce žalovaný uvedl, že vymáhaný závazek vznikl ze vztahu mezi advokátem a klientem, žalobce tento závazek neplnil a ani se nestaral o urovnání vztahu. K tomu žalovaný odkázal na § 17 odst. 5 zákona o advokacii.
11. V replice ze dne 14. 6. 2018 žalobce poukázal zejména na to, že pokud se dopustil provinění při výkonu advokacie, pak se tak stalo ve chvíli, kdy způsobil škodu svému klientovi, přičemž za to nebyl nikdy stíhán a jedná se o dobu cca 10 let zpět. Žalovaný se pak zcela nepřiměřeně vloupává do prekludovaného kárného provinění přes řízení, které již není o vztahu advokát klient dozorovaného žalovaným jako samosprávnou komorou z hlediska veřejného zájmu nad dodržováním výkonu advokacie.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
13. Soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. bez jednání, protože žádná ze stran s takovým postupem nevyjádřila nesouhlas. Nadto soud shledal důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.
14. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:
 - Podle § 17 odst. 1 zákona o advokacii advokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.
15. Soud nepřisvědčil námitce, podle které nebylo prokázáno, že by žalobce věděl o tom, že by vůči JUDr. K. M. bylo zahájeno kárné řízení. Předně zákon o advokacii a rovněž ani advokátní kárný řád neobsahuje vymezení pojmu nevědomá nedbalost. Tento pojem je však pojmem obecným, který je takřka shodně vymezen napříč právními předpisy [viz § 16 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, případně § 15 odst. 3 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich]. Z vymezení pojmu nevědomá nedbalost vyplývá, že pro dovozování zavinění formou nevědomé nedbalosti musí být kumulativně splněny dva znaky. Prvním z nich je, že pachatel nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. Druhým znakem pak je skutečnost, že pachatel o tom vzhledem k okolnostem vědět měl a mohl. Naplnění prvního znaku není v projednávaném případě sporné. Sporné je mezi účastníky řízení splnění druhé podmínky. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 23. 10. 2012, č. j. 1 As 150/2012 – 33) vyplývá, že při posuzování naplnění druhé podmínky se vychází „z možnosti znalosti, která se zkoumá na základě objektivních okolností spojených se skutkem a subjektivních dispozic konkrétního pachatele, neboť přestupkový zákon zakládá odpovědnost za přestupky spáchané z nevědomé nedbalosti na povinnosti, ale současně i možnosti předvídat způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem. Kritériem nedbalosti v obou jejích formách je zachování potřebné míry opatrnosti pachatelem“. Tedy kritériem pro posouzení nevědomé nedbalosti je zachování potřebné míry opatrnosti, přičemž je třeba zohlednit objektivní a subjektivní hledisko. Co se týče objektivní míry potřebné opatrnosti, má soud za to, že na základě předpisů upravující výkon advokacie, tj. zejména zákona o advokacii, etického kodexu a usnesení představenstva ČAK č. 6/1998 Věstníku, je žalobce jako advokát povinen nastavit pro své zastupování při právních úkonech ze strany svých zaměstnanců takové podmínky, aby neumožnil své zastoupení osobou vyškrtnutou ze seznamu advokátů, případně advokátních koncipientů. Jinými slovy po žalobci, jako advokátu, lze požadovat, aby měl nastavena kritéria zastupování své osoby tak, aby byly dodrženy právní a stavovské předpisy. Pokud jde o subjektivní hledisko, soud odkazuje zejména na dlouhodobý osobní kontakt žalobce a JUDr. K.

M., vědomost žalobce, že s JUDr. K. M. bylo vedeno trestní řízení, a nezbytnou znalost žalobce o obsahu právních a stavovských předpisů. Na základě těchto skutečností má soud ve shodě s žalovaným za to, že žalobce nevynaložil potřebnou míru opatrnosti v konkrétním případě. Žalobce se s ohledem na znalost právních a stavovských předpisů, a tedy podmínek, jaké osoby mohou být vyloučeny ze zastupování žalobce jako advokáta, mohl JUDr. K. M. výslovně dotázat, zda mělo trestní řízení vliv na jeho advokátní činnost, konkrétně zda s ním bylo zahájeno kárné řízení a z jakých důvodů byl vyškrtnut ze seznamu advokátů. Neučinil-li tak, respektive byl-li v této věci zcela pasivní, nemůže být jeho obrana účinná. Žalobce potřebnou míru opatrnosti nedodržel, neboť nenastavil kritéria pro své zastupování tak, aby neumožnil své zastoupení osobou vyškrtnutou ze seznamu advokátů. S ohledem na uvedené neshledal soud námitku žalobce důvodnou.

16. K námitce žalobce, podle které se žalovaný nezabýval otázkou, zda kárné řízení s JUDr. K. M. bylo vedeno zákonným způsobem, a rovněž k námitce, že e-maily, které jsou základem jeho obvinění, nejsou úkony právní služby ve smyslu § 11 advokátního tarifu, soud uvádí, že žalobce zcela obdobné námitky vznesl ve svém odvolání. Žalovaný na tyto námitky v napadeném rozhodnutí nikterak nereagoval. Tato skutečnost pak přiměla žalobce námitky ve zcela obdobné formě zopakovat v podané žalobě. Za uvedeného stavu věci žalovaný zatížil své rozhodnutí vadou, spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, zda se těmito námitkami žalovaný zabýval a jakým způsobem se s nimi vyrovnal. Na výše uvedeném nemůže nic změnit vyjádření žalovaného k podané žalobě. Předmětem přezkumu soudu je pouze žalobou napadené rozhodnutí a nikoliv vyjádření k podané žalobě.
17. K námitce, směřující do výroku o vině za skutek, týkající se exekuce vedené vůči žalobci, soud obdobně, jako v případě předchozí námitky uvádí, že žalobce v podaném odvolání vznesl zcela totožnou námitku jako v podané žalobě. Podstata této námitky pak spočívala v tvrzení, že s ohledem na čl. 79 odst. 3 Ústavy nemůže etický kodex jít nad rámec § 17 zákona o advokacii a upravovat pravidla, která nemají s výkonem advokacie nic společného. Na výše uvedenou námitku žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že výkon advokacie upravený v § 17 zákona o advokacii zahrnuje soukromou sféru, na které se vztahují požadavky vymezené v čl. 4 odst. 2 etického kodexu. Toto sdělení žalovaného nelze považovat za náležité vypořádání odvolací námitky. Žalovaný bez odpovídající argumentace a pouze s odkazem na etický kodex námitku žalobce vyvrací, když právě úpravu obsaženou v etickém kodexu žalobce rozporuje. Ze sdělení žalovaného tak není zřejmé na základě jakých zjištění a jakou úvahou dospěl žalovaný k závěru o nedůvodnosti předmětné odvolací námitky. I v této části je tak napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

18. Protože soud shledal žalobou napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s., soud toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
19. Bez ohledu na výše uvedené a jako obiter dictum soud zároveň uvádí, že ve výroku rozhodnutí prvostupňový orgán odkazuje na čl. 9a písm. e) usnesení představenstva ČAK č. 6/1998 Věstníku, upravující vyškrtnutí ze seznamu advokátních koncipientů. S ohledem na znění skutkové věty by tak dle názoru soudu mělo být odkázáno ve výroku rozhodnutí na čl. 9a písm. c) usnesení představenstva ČAK č. 6/1998 Věstníku, zabývající se vyškrtnutím advokáta ze seznamu advokátů. Nesprávně uvedený čl. usnesení soud s ohledem na formulaci skutkové věty považuje za zřejmou písemnou nesprávnost.
20. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalobce a soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci ve stanovené lhůtě náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce

představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a náklady související s právním zastoupením žalobce advokátem. Tyto jsou tvořeny jednak odměnou za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení a sepsání žaloby), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb. částku 3 100 Kč (§ 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) cit. vyhlášky). Náklady právního zastoupení žalobce jsou dále tvořeny dvěma paušálními částkami ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 cit. vyhlášky) a částkou 1 428 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celková výše nákladů, které žalobci v tomto řízení vznikly, činí 11 228 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši, a to ve stanovené lhůtě do rukou právního zástupce žalobce advokáta Mgr. Jana Boučka.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 11. března 2021

Mgr. Milan Tauber v. r.
předseda senátu